

Dr. Zumberson

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ
17. ΦΕΒ. 1909
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΑΡΙΘ. - 39

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετ' ἰτίαν ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῇ ἐξωτερικῇ φράγῃ χρυσᾶ.	25

Επίτιμος διευθυντής καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσώνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιεραμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς υπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λογικὴ θεμάτων ἀποψις — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Δίδαγμα
ἐξ Ἀρχτοῦ τοῦ ἐν Ἀνατολῇ — Συνδρομαὶ ἐξ Ἀμερικῆς — Ἐθνικὴ
Φωνή — Ἡ Ἀγιοταρτικὴ Ἀδελφότης — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΛΟΓΙΚΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟΨΙΣ

Αἱ περὶ τῶν δικαίων καὶ προνομίων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐξηγήσεις καὶ συζητήσεις ἀπεδείχθησαν ὡφελίμοι, ἀναγκάσασθαι τοὺς ἀπὸ ἐνὸς σχεδὸν ἔτους συζητοῦντάς τε καὶ πολυπραγμονοῦντας τοὺς δημοσίους ἄνθρωπους καὶ πολιτευτάς ὅπως ὁμολογήσωσι τὴν ὑπέρβειν καὶ τὸ βάσιμον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν δικαίων, νῦν δὲ ζητοῦντας ἀπὸ σκοποῦ νὰ διαιρέσωσιν αὐτὰ εἰς θρησκευτικὰ καὶ κοσμικὰ, ἢ πολιτικὰ, ν' ἀρνηθῶσι δ' εἰς τὴν διοικουσαν καὶ ποιμαίνουσαν Ἐκκλησίαν τὸ δίκαιον τοῦ πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν ἀναφερόσθαι καὶ παριστᾶν τὰ εἰς τοὺς ὑποκειμένους αὐτῇ χριστιανούς, τοὺς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου δῆλα δὴ ποιμαίνομένους, προσγινόμενα ἀδικήματα καὶ ὑποβάλλειν ἐκ μέρους ὀρθοδόξων ὑπηκόων τὰ τε αἰτήματα αὐτῶν καὶ τὰ κατὰ τῶν κυβερνητῶν αἰτιάματα.

Εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ Μ. βεζύρου Χιλμὺ πα-

οῦ τὸν λόγον ἀναφέροντες ἐδηλώσαμεν ἐν ὀλίγοις πρὸ πάντε ἐβδομάδων ὅτι ἡ Μ. Ἐκκλησία οὔτε προξενεῖον, οὔτε πρεσβεία ξένης τινὸς δυνάμεως ἐθεωρήθη ποτέ, καθὼς καὶ ὁ ὑψηλότατος πρωθυπουργὸς διατείνεται διότι ἐπὶ αἰῶνας ἐθεωρεῖτο Δύναμις ἰδίᾳ, πρὸς τὸν ρεῖζ-ἐφέν-την (ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν) ἀνταποκρινομένη καὶ μετ' αὐτοῦ συνεννοουμένη, καθὼς ἀνταπεκρίνετο καὶ μετὰ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων διὰ τῶν πρεσβευτῶν αὐτῶν. Προστιθέμεθα σήμερον ὅτι καὶ κατ' εὐθείαν ἀνταπεκρίνετο πρὸς βασιλεῖς καὶ κυβερνήτας τῆς ἀρκτικῆς καὶ δυσμικῆς Εὐρώπης, καθὼς δεικνύουσιν αἱ πρὸς τοὺς τσάρους τῆς Ρωσσίας καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἰθρηρίας καὶ τῆς Σουηδίας ἐπιστολαὶ πολλῶν πατριαρχῶν περὶ κοινῶν, οὐχὶ δ' ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων, πατριαρχῶν ὅχι μόνον οἰκουμενικῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῶν Ἱεροσολύμων πρὸς ἄλλους. Ἡδὴ δὲ γνωστὸν εἰς τοὺς τὴν ἱστορίαν μελετῶντας (ἢν θέλουσι λάβει τὸν κόπον νὰ ἐξερευνήσωσιν ἐπαρκῶς οἱ τοῦρκοι πολιτευταὶ) ὅτι καὶ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας ἀνταπεκρίθη κατ' εὐθείαν ὁ ἀείμνητος οἰκουμενικὸς πατριάρχης (1643) Παρθένιος Α' ὁ Γέρων ἐπικαλούμενος.

Τὴν τοιαύτην μεγάλην τῶν Πατριαρχείων καὶ μά-

λιστα τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σημασίαν, μέχρι τῆς σήμερον ἀναμφισβητήτως παρατεινομένην, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, ἐκτός τινων τούρκων πολιτευτῶν καὶ δημοσιογράφων, οἵτινες, ὡς εἶπομεν, ὡμολόγησαν ὅτι ὑπάρχουσι προνόμια καὶ δίκαια, δηλώσαντες ἐπ' ἐσχάτων ὅτι ἐννοοῦσι νὰ σεβασθῶσι καὶ τηρήσωσιν αὐτά. Εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ τῇ δηλώσει καὶ μάλιστα ἐὰν ἀπανταχοῦ πραγματικῶς δείξωσιν ὅτι θέλουσι σεβασθῇ πάσας τὰς διατάξεις τῶν πατριαρχικῶν καὶ τῶν ἀρχιερατικῶν βερατίων, ὅτι θέλουσι σεβασθῇ πάσας τὰς παραδόσεις καὶ τὰ παλαιότερα γράμματα τῶν καλιφῶν καὶ σουλτάνων, τῶν ἐπικυρούντων τὰ πολλὰ δίκαια καὶ προνόμια τῶν ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, καὶ κυρίως τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Περὶ τῶν ἠθικῶν ἀληθειῶν καὶ διδακτικῶν τοῦ Θεανθρώπου, τοῦ ἐλθόντος «πληρῶσαι τὸν νόμον, οὐχὶ καταλῦσαι», καὶ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Πεντατεύχου καὶ τοῦ Δευτερονομίου τοιούτων, οὐδὲν νῦν λέγομεν, φρονούντες ὅτι οἱ φιλομαθέστεροι τῶν τούρκων θέλουσι μάθει πότους αἰῶνας τὸ βιβλίον τοῦτο τυγχάνει παλαιότερον τοῦ Κομφουκίου, ὃν ἀντιτάττει ἡμεῖς ἐν τινι τελευταίῳ αὐτῆς ἀρθρῷ ἡ τουρκικὴ συνάδελφος «Τασσίρι-Ἐρκιάρ», εἰκὼν ἰδεῶν ἀνακριβῶν παρισταμένη. Ἀλλὰ περὶ ἀποστολῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν διαφόρου τῆς ἱεράς καὶ θρησκευτικῆς, ἐξ ἀρχαίων χρόνων ἤδη συνήθους, παραπέμπομεν τὸν τε σοφολογιώτατον τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος καὶ τοὺς τῆς «Ἰκδάμ» καὶ «Τανήν» εἰς τὰς τῶν πάλαι χρονογράφων καὶ τῶν ἱστορικῶν μαρτυρίας, ὅπως πεισθῶσιν ὅτι, ἐν μεγάλας καὶ κρίσιμους περιστάσεις, εἰς τοὺς πατριάρχας ἀνετίθεντο καθήκοντα, πολὺ πιθανῶς εἰς ὑπουργοὺς τοῦ πολέμου καὶ εἰς ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν ἰδιάζοντα.

Ἐὰν ἐν καιρῷ πολιορκιῶν ἀναφέρῃ ἡ ἱστορία κληρικούς ἐπαγρυπνοῦντας εἰς τὴν υπεράσπισιν πόλεων, ἢ προσφύεσθαι εἰς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς τῶν ὑπ' αὐτῶν ποιμνιομένων, γινώσκουμεν ἐν τούτοις καὶ πατριάρχας ἀναλαβόντας ἐξομάλισιν πολιτικῶν υποθέσεων. Οἱ ἐλλόγιμοι συντάκται τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον ἀπέστειλεν ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ τῆς Ἀνατολῆς ὅπως διαπραγματευθῇ πρὸς τὸν γότθον ἀντάρτην Γαῖνᾶν περὶ τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν ἠπέλκει νὰ ζημιώσῃ· εἰς δὲ τὸν αἰόδιμον πατριάρχην Νικόλαον τὸν Μυστικόν, μετὰ πεντακόσια καὶ ἐπέκεινα ἔτη ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Χρυσόστομον δοθείσης ἐντολῆς, ὁμοίαν ἐντολὴν ἐνεπίστευσαν οἱ βυζαντινοὶ βασιλεῖς συνεννοήσεως πρὸς τὸν ἐπιδραμόντα τὴν Θράκην καὶ ἀπειλοῦντα τὴν Κωνσταντινούπολιν βούλγαρον ἄρχοντα Συμεών. Καὶ εἰς τὰς

εὐχὰς καὶ προτροπὰς ἀμφοτέρων ἀποδίδεται ἡ σωτηρία τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ κράτους.

Ὅμοια παραδείγματα ἀναφέρει ἡ ἱστορία, καὶ κατ' αὐτὰ ἡ παρέμβασις ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν καὶ πατριαρχῶν, ὅχι μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρὰ λαοὺς ἑτέροις, ἐπεζητεῖτο, καὶ κατὰ τοσοῦτον συνεχῇ τρόπον, ὥστε ν' ἀποδάνῃ δικαίωμα, καθορισθὲν καὶ ὑπὸ νόμων τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς· ἀφοῦ μάλιστα καὶ εἰς συμβούλια περὶ κοσμικῶν υποθέσεων ἐλάμβανον μέρος οὗτοι, καὶ εἰς συσκέψεις περὶ κηρύξεως πολέμου. Τὴν τοιαύτην συνήθειαν ἐσεβάσθησαν οἱ τούρκοι δορυκτῆτορες, προσκαλοῦντες τοὺς πατριάρχας εἰς συνέδρια μεγάλα πρὸς ἀκρόασιν αὐτοκρατορικῶν διαγγελημάτων, καὶ πρὸς συζητήσιν ἐπὶ θεμάτων φερόντων οὐχὶ θρησκευτικόν, ἀλλὰ πολιτικὸν χαρακτῆρα, καὶ καθιερώσαντες τὴν ἐν τῇ διοικήσει συμμετοχὴν διὰ τῆς ἐν ἐπαρχιακοῖς συμβουλίοις παρεδρείας. Παραπέμπομεν εἰς πολλὰς κρίσεις τῆς τουρκικῆς ἱστορίας περιόδους, ὧν μιμνησκόμεθα πάντες, οἱ μὲν ἀκούσαντες, οἱ δὲ καὶ ἰδόντες, παραπέμπομεν εἰς κανονισμοὺς καὶ νόμους αὐτοκρατορικοὺς, οἵτινες ἐζήτησαν νὰ ἐμπεδώσωσι καθεστῶς αἰῶνας πολλοὺς ζήτησαν καὶ ἰσχύσαν, οὐχὶ δὲ τινα καινοφανῆ νὰ εἰσαγάγῃσιν ἐπὶ τὸν βίον τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Καὶ λαλοῦμεν περὶ παρεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν παντὶ κλάδῳ τῆς διοικήσεως, παρεμβάσεως καὶ συμβολῆς ἐπιζητηθείσης ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ χρόνων τῆς μεταφορᾶς τῆς πρωτευούσης ἐκ Δύσεως εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ διατηρουμένης ἕως καὶ τῆς σήμερον· Ἐπεκαλεῖτο δὲ τὴν τοιαύτην παρέμβασιν ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις πάντοτε καὶ κατὰ δυσχερεῖς τοῦ βίου αὐτῆς περιστάσεις, καὶ ἐν ἐξάψει παθῶν φυλετικῶν ἢ θρησκευτικῶν, καὶ πρὸς πρόληψιν κινδύνων, ἐνῷ πᾶσαν εἶχεν εἰς χεῖρας τὴν ἐξουσίαν, ἀστυνομικὴν καὶ στρατιωτικὴν, πρὸς ἀποφυγὴν τούτων καὶ κατευνασμὸν ἐκείνων. Ἀποφεύγομεν τὴν παράταξιν ἀποδείξεων καὶ παραδειγμάτων, διότι πιστεύομεν ὅτι γινώσκουσιν ἀρκετὰ τούτων οἱ τούρκοι πολιτευταὶ καὶ δημοσιογράφοι, οὗτε δύνανται ν' ἀρνηθῶσιν ὅσα διδάσκει τὸ παρελθόν.

Ἀλλὰ γράφουσι καὶ ἐπαναλαμβάνουσιν ὅτι παρῆλθον οἱ παλαιοὶ χρόνοι, νῦν δὲ κηρυχθέντος καὶ ἐνισχυομένου τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ταῦτα δεόν νὰ ἐκλείπωσι. Καὶ ὅμως τὸ πολίτευμα τοῦτο τὸ συνταγματικὸν ἀγνοοῦμεν ἂν μεταβάλλῃ ἢ μετέβαλε τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν τούρκων. Ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ κατὰ τί καὶ κατὰ πόσον ἐβλάψεν αὐτοὺς ὡς ἔθνος ἢ ὡς κυβέρνησιν ἡ παρέμβασις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ ἀδικουμένων ἢ πιεζομένων ἢ καταδιωκομένων χριστιανῶν, οἵτινες πνευματικὴν ἀρχὴν ἔχουσι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πνευματικούς πατέρας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς, ὧν εἰσιν ἀρ-

χηγοί, ἤτοι πρόεδροι, οἱ πατριάρχαι. Τὸ παράπονον αὐτοῦ τὸ τέκνον εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα λέγει, ἀγνοοῦμεν δὲ ἂν παρ' ἐτέραις φυλαῖς καὶ θρησκείαις τὰ παράπονα ταῦτα τῶν τέκνων διαβιβάζονται πρὸς τοὺς γονεῖς διὰ τοῦ διδασκάλου ἢ διὰ τοῦ κυρίου τῆς οἰκίας, ἐν ἡ κατοικοῦσι. Τοιαῦτα παράπονα διὰ τῶν Πατριαρχείων διαβιβάζουσι, διότι βεβαιότης ὑπάρχει περὶ τῆς ἀσφαλοῦς αὐτῶν εἰς τὴν κυβερνήσιν μεταβιβάσεως, ἐνῶ δι' ἐτέρων ὁδῶν καὶ διὰ μέσων ἐτέρων οὐχὶ σπανίως ἡ καθυστέρουσιν, ἢ μεταδίδονται κατὰ τρόπον διάφορον, ἢ οὔτε μεταδίδονται, ἀναλόγως τῶν ἰδεῶν, τῶν γνώμων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κατὰ τόπον ὑπαλλήλου.

Παράδοξος ὅμως ἀξίως διετυπώθη κατὰ τοῦ δικαίωματος τούτου τῶν Πατριαρχείων ἡμῶν, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ εὐχρεστηθῇ ὅ τε μέγας βεζῆρης καὶ οἱ συνάδελφοι συντάκται τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων νὰ συμφωνήσωσι μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ λογικῇ τοῦ θέματος ἀπόψει. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν κυβερνήσιν ἔχουσιν πάντες ἔχουσιν οἱ ἰδιῶται, ἔχουσιν καὶ τὰ σωματεῖα καὶ οἱ συνεταιρισμοί, περὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτοὺς συμφερόντων. Ἀναφέρονται αἱ ἐταιρίαι αἱ ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαί, τὰ τραπεζιτικὰ καταστήματα, αἱ κοινότητες, πολλῶν περισσώτερον τὰ Πατριαρχεῖα. Ὁ ἀπλὸς ἰδιώτης ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ἀναφέρεσθαι, ἡ αὐτὸς οὗτος, ἡ δι' ἀντιπροσώπου, καθὼς διὰ τῶν λεγομένων πληρεξουσίων αὐτῶν δύνανται ν' ἀναφέρωνται καὶ αἱ κοινότητες καὶ τὰ σωματεῖα. τοὺς δὲ πληρεξουσίου τούτους, τοὺς νομίμως διορισμένους, ὑπουργοὶ καὶ πρωθυπουργὸς ὑποχρεοῦνται νὰ δέχωνται καὶ ν' ἀκούσιν, ὑποχρεοῦνται νὰ δέχωνται τὰ πρὸς τὴν κυβερνήσιν ἐγγράφως ὑποβαλλόμενα αἰτήματα, παρατηρήσεις καὶ μομφὰς ἔτι κατὰ τῆς ἀντισυνταγματικῆς ἢ παραλόγου πολιτείας οἰουδήτινος ὑπαλλήλου τῆς κυβερνήσεως, ἀπὸ τοῦ κατωτέρου ὑπαλλήλου μέχρι τοῦ προέδρου τοῦ συμβουλίου τῶν ὑπουργῶν. Ἐκεῖνο λοιπὸν, τὸ ὅποσον οὐδεὶς δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον ἢ ἐπιτροπὸν ἰδιωτῶν ἢ κοινοτήτων, ἰδιώτην ὄντα, πῶς ἀρνοῦνται εἰς τὸν πατριάρχην, ὅστις ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ὁμολογεῖται ὁ μεσάζων μεταξὺ κυβερνητῶν καὶ κυβερνωμένων, ὁ τὴν ἐντολὴν ἀπ' αὐτῶν ἔχων τοῦ υποβάλλειν εἰς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν εἰανδήποτε τῶν χριστιανῶν ὑπόθεσιν. Δι' αὐτοῦ δὲ μέχρι σήμερον αἱ κυβερνήσεις ἀνήγγελλον εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἰουδήτινος κανονισμοῦ σύνταξιν, ἐκδοσιν νόμων, ἀποφάσεις ὑπουργικὰς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐνῶ καὶ διὰ τοιχοκολλήσεων ἠδύναντο ν' ἀναγγέλλωσι πάντα καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ μάλιστα εἰς πάσας τὰς ἐν τῷ κράτει λαλουμένας διαλέκτους.

Τὰ Πατριαρχεῖα μάλιστα γινώσκουσιν εἰς τίνας ὑποθέσεις πρέπει νὰ παρέμβωσιν, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἡμετέ-

ρων κυβερνητῶν καὶ τῶν τούρκων δημοσιογράφων δύναται νὰ γράψῃ ὅτι παρενέβησαν εἰς σύνταξιν ἢ ἐφαρμογὴν νόμων, καίτοι τινὲς τούτων ἡ ἐλλιπῶς ἢ κατὰ παρερμηνείαν ἐφαρμοζόμενοι δύνανται νὰ βλάψωσι κοινὰ καθιδρύματα, παραδείγματος χάριν τὰ παρ' ἡμῖν κοινωφελῆ σωματεῖα, τῶν ὁποίων πολλὰ ἐργάζονται πρὸς σκοποὺς ἀξίους προστασίας, περίθαλψιν ἀπόρων, πρὸς ὑποστήριξιν πτωχῶν σχολείων, πρὸς διακόσμησιν ἱερῶν ναῶν. Οὔτε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰπὸν τι, οὔτε εἰς ἐτέραν τινὰ σχετιζομένην ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς τὸ μέγιστον δικαίωμα τοῦ θρησκευεῖν ἐλευθέρως πᾶσαν φυλὴν καὶ πᾶσαν ἐθνότητα ἐντὸς τῶν εἰς αὐτὰς ἀνηκόντων ναῶν, οὔτε εἰπὸν τι παρὰ εἰς ὑπόθεσιν σχετιζομένην πρὸς τὸν ἱερὸν ἡμῶν κλῆρον καὶ πρὸς τὰ δίκαια ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ναῶν καὶ μοναστηρίων, δίκαια σεβαστὰ παρ' ἡμῖν ἀπὸ διςχιλίων σχεδὸν ἐτῶν, παρὰ τοῖς τούρκοις δὲ ἀπὸ αἰώνων πολλῶν.

Δικαιοδοσίαν ἐπεμβάσεως οἱ καινὰ φρονούντες πολιτευταὶ καὶ δημοσιογράφοι ἀναγνωρίζουσιν ἡμῖν εἰς ζητήματα καὶ ὑποθέσεις θρησκευτικὰς. Ἀπαιτεῖται ὅμως ἐν τούτῳ πολλὴ σύνεσις καὶ σκέψεις ἐπανελημμέναι πρὸς διακρίσιν μὲν ἐκείνων καὶ τούτων, πρὸς εὐρεσιν δὲ τοῦ ὁρίου, ὅπου τερματίζεται ἢ δὴθεν ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅθεν ἀρχεται ἡ δικαιοδοσία τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς. Αὐτὸ τὸ ὅριον οὔτε ὁ ὑψηλότατος Χιλμὴ πατᾶς εὗρεν, οὔτε πάντες οἱ νομομαθεῖς δύνανται νὰ εὗρωσιν· ὁ δὲ ἐντιμὸς συντάκτης τῆς «Ἰκδām» ματαίως θέλει πρὸςμείνῃ γνωμοδότησιν ἐπιτροπείας ἐπὶ τῆς εὐρέσεως τῶν ὁρίων τούτων, ὡς καὶ οἱ παρόμοιά τινα φρονούντες. Ἔως οὐ δὲ εὗρωσι, συνέσεως ἔργον θεωροῦμεν ν' ἀφήσωσι τὰ μέχρι σήμερον ἱσχύοντα καθεστῶτα, προνόμια καὶ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἔχουσιν, ἀφοῦ κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ βλάψωσι τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους, οὐδὲν δὲ πρόσκομμα παρεμβάλλουσιν εἰς τὴν ἐμπέδωσιν καὶ τήρησιν τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ πέμπτῃ ἀφίκετο καὶ ἀπὸ τοῦ σαββάτου ἀνέλαβε τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Κωνσταντῖνος, προσφώνηθεὶς δεόντως ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ ἀντιφώνησας ἀρμοδίως.

Χειροτονία.—Τῇ κυριακῇ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μετρώων καὶ Ἀθύρων κ. Γρηγορίου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικομηδείας, Νικαίας, Πισιδείας, Διδυμοτείου, Ἀγκύρας, Σωζοαγαθοπόλεως, Προκοννήσου, Ἡλιουπόλεως καὶ 40 Ἐκκλησιῶν.

ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου εὐχάριστον ἐξ Ἰωαννίνων μεταδίδομεν εἰδῆσιν, τῆς ἀποστολῆς 200 χρυσῶν φράγκων ὑπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἐπιτροπείας τῶν ἐλεῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἰωαννίνων, ἡ Ἐπιτροπεία αὕτη θέλει πέμψει κατ' ἔτος τακτικῶς εἰς τὸ Ταμεῖον, κάλλιστος πᾶσι γινομένη τοῖς κοινοτικοῖς σωματείοις καὶ συλλόγοις ὑπογραμμός. Εἰς τὴν ἐκδῆλωσιν τῆς ἐμπραγμάτου ταύτης πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν υἱικῆς στοργῆς ἐν ἑτὶ σωματεῖον ἀνεγράψαμεν προηγηθὲν τῶν ἄλλων, τὴν ἐν Σουφλίῳ Φιλεκπαίδ. Ἀδελφότητα, δεικνύουσαν μετὰ καὶ τῆς Ἐπιτροπείας τῶν ἐλεῶν, τῆς ἐν Ἰωαννίνοις, ὅτι μόνον τὰ ἐπαρχιακὰ καὶ τὰ τῆς πρωτευούσης σωματεῖα διὰ μικρᾶς ἑκάστον ἐτησίως χορηγίας δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὸ Πατριαρχεῖον ἀξιοπρεπέστατα. — Ἐκ Λέρου δ' ἀπεστάλησαν ἐξ ἐράνων εἰσπραχθέντα γρόσια 2590, τῶν ἐν Αἰγύπτῳ φιλοπατρίδων λεριῶν δηλωσάντων ὅτι θέλουσι πράξει τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον.

Νέοι μητροπολίται.—Τῶν νεωστὶ ψηφισθέντων μητροπολιτῶν ἀφίκετο προχθὲς εἰς τὴν πρωτεύουσιν ὁ (ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως) πανιερ. μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Λουκάς, ὃς εὐχαριστήσας ἐπὶ Συνόδου χθὲς, ἐποιήσατο καὶ τὴν νεομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ μετὰ τὸ μέγα μῆνυμα.

Κανονικὴ ἄδεια.—Τῇ πέμπτῃ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἀφίκοντο, συνοδικῇ ἀδείᾳ, εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν οἱ πκνιερ. μητροπολίται Ἰωαννίνων κ. Γεράσιμος καὶ Σηλυβρίας κ. Διονύσιος. Σήμερον δὲ ὁ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἡσυχάζων πκνιερ. μητροπολίτης πρώην Κερπύθου κ. Νεῖλος.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ ΑΡΘΡΟΥ.—Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, ἐν τῇ 298 σελίδι, ἡ ἀναφερομένη ἐν τοῖς τελευταῖοις στίχοις τῆς πρώτης στήλης διάκρισις «ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν ἐπιστημόνων, ἀθίγγανων καὶ ἐσραϊσμένων ἀκριβῶς ἀποβλέπει εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ὁριζουμένων, οὐχὶ δὲ εἰς παραλληλισμὸν καὶ σύγκρισιν φύλων· διότι εἰς τὴν περὶ προνομίων δῆθεν σχηματισθεῖσαν ἐπιτροπείαν (ἐκτὸς τῶν μωαμεθανῶν) ἀθίγγανοι καὶ Ἰουδαῖοι μόνον εἰσὶν οἱ μὴ χριστιανοί.

ΔΙΔΑΓΜΑ ΕΞ ΑΡΚΤΟΥ ΤΟΙΣ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ.—Καθ' ἃ διαθρulloῦσιν αἱ ἐφημερίδες, ἀπὸ τετραετίας ἰδίως, ἐν τῇ ρωσικῇ Πολωνίᾳ, πολλὰ λατίνων ὁμάδες ἐνοῦνται μετὰ τῆς «ἐλευθέρως ἐθνικῆς» λεγομένης «Ἐκκλησίας», ἐγκαταλείπουσαι τὴν ρωμικὴν Ἐκκλησίαν· ἠριθμοῦντο δ' αὐταὶ πᾶσαι ἐν ἀρχαῖς τοῦ 1907 ἔτους εἰς 58000, ἃς πνευματικῶς ἐπισκέπτοντο πεντήκοντα πρεσβύτεροι. Αἱ πρῶται κοινότητες τῶν οὕτως ἀπεσπασμένων καθολικῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα μαριαβίται, συμποσοῦμεναι εἰς τριάκοντα ἑξ μεθ' ἑκατοντακισχιλίων χριστιανῶν, ὧς ἡ ἐφημερίς Germania τοῦ Βερολίνου ὑπολογίζει, ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ρωσικοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, πρὸ τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ὑποπτηρχεῖσθαι δὲ τοιοῦτοτρόπως προώδευσαν τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀριθμῶνται σήμερον εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας.

Ἡ συμβαίνει δ' εἰς περιστάσεις τοιαύτας, οἱ αὐστηροί

καθολικοὶ ἠρεθίσθησαν κατὰ τῶν τῆς «ἐλευθέρως ἐθνικῆς Ἐκκλησίας» καὶ πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἐπικίνδυνοι συμπλοκαὶ συνέβησαν, ὧν ἐν μιᾷ ἐκατὸν πεντήκοντα μὲν ἐπληρώθησαν, δεκαπέντε δὲ ἐφονεύθησαν· ἄλλ' εἰς πολλὰ μέρη οἱ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθέρως Ἐκκλησίας, οἱ μαριαβίται δὴλον οὖν, ὑπερισχύοντες ἤρπασαν ναοὺς τινας ἀνήκοντας εἰς τοὺς λατίνιζοντας. Ἡ κατὰ τόπους κυβερνήσις ἐπενέβη, καίπερ οὐτὰρ δὲ χριστιανικὴ κυβερνήσις, οὔτε εἰς «Δίαιταν», οὔτε εἰς Βουλὴν, οὔτε εἰς ποικιλόθησκον ἐπιτροπείαν παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ δικαίως καὶ λογικῶς ἐνεργοῦσα τοὺς μὲν ναοὺς τοὺς οὕτω, βουλγαρικῷ τῷ τρόπῳ, ἀρπαγέντας ἀπέδωκε τοῖς ἀρχαίοις καὶ νομίμοις αὐτῶν κατόχοις, καίτοι ἦσαν ὀλιγάριθμοι, τοῖς δὲ νικήσασιν, οἵτινες ἦσαν πολυαριθμότεροι, ἔδωκεν ἄδειαν πρὸς οἰκοδομὴν νέων ναῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Ἔθν. Ταμεῖον κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην διὰ Νέας Ὑόρκης ἀγγλικαὶ λίραι 138, καὶ ἐκ Σικάγου 200, προὶόν καλλιτεχνικῆς ἐσπερίδος δοθείσης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου τῶν ἐφήβων τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς παροικίας. Καὶ ἡ προθυμία τῆς ἀποστολῆς χρημάτων ἐκ τοῦ Νέου Κόσμου συγκινεῖ ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ αἱ συνοδεύουσαι τοῖς σταλλομένοις χρήμασιν ἐπιστολαί, ὧν θέλομεν ἐκδόσει τιμὰς. Σήμερον ἐκδίδομεν τὴν λαμπρὰν ἐπιστολὴν τοῦ φερέλπιδος Συλλόγου τῶν ἐφήβων, ἔχουσιν οὕτω.

Σικάγον τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1909

Πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμ. Πατριάρχην Ἰωακείμ Γ'.

Γεραρὲ Ἐθνάρχᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἐσωκλείστως εὐρίσκετε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2217 Greek American τραπεζικὴν ἐπιταγὴν ἐκ λίρων στερλινῶν Ἀγγλίας διακοσίων (200), προερχομένην ἐξ εὐεργετικῆς ἐσπερίδος δοθείσης τῇ εὐγενεῖ καὶ ἐνθουσιᾷ πρωτοβουλία τοῦ «Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου διαπλάσεως ἐφήβων Σικάγου» τῇ 9)21 π. μηνὸς αὐγούστου ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ πατριαρχικοῦ Ταμείου.

Ὁ προ ὀλίγων μόλις μηνῶν ἰδρυθεὶς ἡμέτερος Σύνδεσμος, κατιδὼν τὰς σημερινὰς περιστάσεις καὶ ἐθνικὰς καταγίδας καὶ συμφοράς, ἃς τὸ Πατριαρχεῖον ὑφίσταται, ἐποιήσατο θερμὴν καὶ εὐστοχὸν ἐκκλήσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παροικίαν Σικάγου, ἥτις σύσσωμος προστρέξασα εἰς τὴν ἱερὰν ἐκείνην συνάθροισιν ἐξεδήλωσε περιφανῶς καὶ μετὰ τῆς δεούσης εὐσεβείας καὶ φιλοστοργίας τὴν πρόθυμον καὶ εὐγενῆ αὐτῆς συνδρομὴν.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς γῆς ταύτης εὐρισκόμενοι, εἶνε ἔτοιμοι καὶ μετὰ χρεῖμα καὶ μετὰ αἷμα νὰ ἀκολουθήσωσιν τὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὰ τόσα ἑκατομμύρια τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνισμοῦ, τὸν γεραρὸν πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ'.

(Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου ἐφήβων Σικάγου).

ΕΞΕΝΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Σύνδοδος γραικοκαθολικῶν ἐν Λιβάνῳ.—Τὸν παρελθόντα μῆτον ἐν Λιβάνῳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πατριάρχου τῶν γραικοκαθολικῶν Κυρίλλου Η' συνῆλθεν ἑκτακτος σύνοδος, παρόντων 25 ἐπισκόπων καὶ προεστώτων μοναστηρίων. Ὁ πάπας Πίος Ι' ἐξέφρασε τῷ πατριάρχῳ Κυρίλλῳ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς συνόδου ταύτης, ἧς αἱ ἀποφάσεις ὑποβληθήσονται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Α. Ἀγιότητος.

Οὐνιτικὸν Συνέδριον.—Ἐν Βέλεγραδ, πόλιν τῆς Μοραβίας, συνεκροτήθη ἐσχάτως καὶ ἕτερον συνέδριον οὐνιτῶν, ἀσχοληθὲν περὶ τὰς διαφορὰς τὰς ἀπ' ἑλλήνων χωρίζουσας λατινικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ περὶ τὴν ἐξεύρεσιν μέσων πρὸς ἐξομάλυνσιν αὐτῶν καὶ συμβιβασμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Εὐχρηθὲν τὸ συνέδριον ὑπὲρ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων διελύθη.

Προτεσταντικαὶ κοινότητες.—Πολὺ ζοφερὰν περιστάσιν τὴν κατάστασιν τοῦ προτεσταντισμοῦ ἐν Πρωσσίᾳ ἢ «Allgem. Evang. Luther Kirchenzeitung» καὶ ἡ «Vossische Zeitung». Κατὰ τὰς στατιστικὰς αὐτῶν εἰδήσεις, καθ' ἕκαστον ἔτος ἀυξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκαταλειπόντων τὸν προτεσταντισμὸν. Τῷ 1900 ἀπεμακρύνθησαν αὐτοῦ 2,228, τῷ 1904 ὁ ἀριθμὸς ἠῤῥησεν εἰς 3132, τῷ 1905 εἰς 3741 τῷ 1906 παρετηρήθη καταπληκτικὴ αὕξησις εἰς 14,125 καὶ τέλος τῷ 1907 ἐξῆλθον ἐκ τῶν κόλπων τοῦ προτεσταντισμοῦ ἐπέκεινα τῶν 6,000. Παρατηρεῖται μεγίστη ἐλάττωσις τῶν προσερχομένων εἰς τὸ τοῦ πάστορος ἀξίωμα· ἐκ δὲ τῶν προτεσταντῶν κατοίκων τοῦ Βερολίνου ἐκτελοῦσι τὰ ὕψιστα θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα μόνον τὰ 9-7 0/0.

ΕΘΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

καθημερινὴ τουρκικὴ ἐφημερίς ἐν Κωνσταντινουπόλει

Τὰ παρατιθέμενα κατωτέρω δύο ἔγγραφα, ἡ ἐπιστολὴ τῆς «Μικρασιατικῆς Ἐνώσεως» καὶ ἡ Ἀγγελία τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος «Ἐθνικῆς Φωνῆς», τὸσφ λαμπρῶς ἐκθέτουσι τὸν λόγον τῆς κοινωφελούς ταύτης ἐπιχειρήσεως, ὥστε ν' ἀποδείξη περιττὴ πᾶσα προοιμιώδης ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν ὁ χρησιμώτατος Σύλλογος τῶν ἐκ Μικρασίας ἐλλήνων, τυγχάνει πολλῆς ὑποστηρίξεως ἄξιον, καθὼ σκοπὸν αὐτοῦ ἔχον νὰ φωτίσῃ ἐπαρκῶς πάντας τοὺς ἐν τῷ κράτει λαοὺς περὶ τῶν πραγματικῶν ἐκάστου συμφερόντων καὶ τῶν κοινῶν τῆς Αὐτοκρατορίας· διὰ τοῦτο θερμότερα συνιστῶμεν τὴν «Ἐθνικὴν Φωνὴν» εἰς πάσας τὰς ἐν Ἀνατολῇ κοινότητας, εἰς τὰ σωματεῖα καὶ τὰς ἐφορίας σχολῶν καὶ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων, ἀφοῦ καὶ ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη μὴ μὲν λίαν διὰ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει—μὴ καὶ ἡμίσεια διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις—καὶ 40 φράγκα διὰ τοὺς ἐκτὸς τοῦ κράτους. Τὰ δύο ἔγγραφα ἔχουσιν οὕτω:

1) ἡ ἐπιστολὴ

Παναγιώτατε,

Εὐγνωμόνως ἐδέχθη τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς πρὸς ἐκδόσιν τουρκικῆς ἐφημερίδος ἰδρυθείσης «Μετοχικῆς Ἑταιρείας» τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 αὐγούστου ἐ. ἔ. σταλὲν τῇ «Μικρασιατικῇ Ἐνώσει» σεπτὸν πατριρχικὸν πιττάκιον, δι' οὗ ἐκφράζονται αἱ εὐχριστίαι καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀποφασισθείσῃ ὑφ' ἡμῶν ἐκδόσει τουρκικῆς ἐφημερίδος, παρέχεται δὲ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι τὸ Πατριρχεῖον προθύμως παρέξει ἡμῖν πᾶσιν ἠθικὴν ἀρωγὴν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου.

Ἦδη οἱ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ἐκδοθησομένης τουρκικῆς ἐφημερίδος ἀποτελοῦντες φέρομεν εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ὅτι αἱ θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχαὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκαρποφόρησαν, ὥστε λίαν προσεχῶς, ὡς ἐκ τῆς ἐτωκλείστου ἀγγελίας δῆλον γίνεταί, ἀρχόμεθα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον Σαδάη Μιλλέτ (Ἐθνικὴ φωνή), ἀγοράσαντες ὅλα τὰ πρὸς ἐκδόσιν αὐτῆς ἀπαιτούμενα μηχανήματα τε καὶ στοιχεῖα, συμβληθέντες δὲ μετὰ τῶν καλητέρων ἔργατῶν τοῦ κλάμου· εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἡ ἐκδοθησομένη αὕτη τουρκικὴ ἐφημερίς πρώτης δυνάμεως, ἀξιοπρεπεστάτη καὶ ἀνταξίη τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, θέλει γίνεαι.

Ἐπικαλούμενοι ὅθεν τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ τούτῳ ἔργῳ λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρωμεν Αὐτῇ μετ' εὐλαβείας ὅτι ἀνταποκρινόμενοι πρὸς τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἀνάγκην, θέλοντες δὲ νὰ προσδώσωμεν εἰς αὐτὴν μεγαλειτέρον κύρος καὶ αὐθεντείαν, ἀπεφασίσσαμεν μὴδὲ καὶ πρὸ τῶν μεγάλων θυσιῶν νὰ ὑποχωρήσωμεν, διανέμοντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ πλείστα ὅσα φύλλα δωρεάν.

Ἄλλ' ἁκριβῶς ὡς ἐκ τῶν γεννησομένων τούτων θυσιῶν, θέλει κατὰ πολὺ ἐπιβαρύνεσθαι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος· μερίζονα ὡς ἐκ τούτου ἀπεκδεχόμεθα τὴν τοῦ Ἔθνους ὑποστήριξιν πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔργον, ἐφ' ᾧ καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα, ὅπως παράσχῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς προστασίαν ἐντελλομένη τοῖς ἀνὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν διδασκουσι τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν διδασκάλους τε καὶ καθηγηταῖς νὰ χρησιμοποιοῦσι τὴν ἡμετέραν ἐφημερίδα «Σαδάη-Μιλλέτ» εἰς ὑποδειγματικὰς διδασκαλίας, ὡς ἐγένετο τοῦτο εἰς τινὰς ἐπαρχίας καὶ λίαν ἐκαρποφόρησε, καὶ συνιστῶσα τὴν ἐγγραφὴν πλείστων ὁσων συνδρομητῶν εἰς τοὺς ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερτικῶς προϊσταμένους, ἀπολύουσα δὲ σεπτὴν πατριαρχικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς μητροπολίτας τοῦ Οἴκου. Θρόνου καὶ τὰς ἱεράς σταυροπηγιακὰς μονὰς, ἵνα καὶ οὗτοι τὴν αὐτὴν ἐπιδείξωσι προθυμίαν ἐν τῇ ἐγγραφῇ ὅτι πλείστων συνδρομητῶν καὶ τῇ εἰσαγωγῇ ἀνὰ ἑνὸς τοῦλάχιστον φύλλου πρὸς ὑποδειγματικὴν διδασκαλίαν δι' ἐκάστην σχολὴν.

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης θὰ τείνῃ εὐήκοον οὖς εἰς τὴν ταπεινὴν ἡμῶν ταύτην παράκλησιν καὶ θὰ ἀποδεχθῇ ταύτην πρὸς ὅσον οἶόν τε μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν ἔργου τοσαύτας ὑποσχομένου ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἡμέτερον Ἔθνος, ἐκφράζομεν τὴν ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην, καὶ τὴν δεξιάν Αὐτῆς κατασπασόμενοι διατελοῦμεν τέκνα Αὐτῆς πειθήνια.

Ἐν Κων. πόλει 14 Σεπτεμβρίου 1909

Χ. Θ. ΚΙΟΣΕΟΓΛΟΥΣ—Κ. Σ. ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΙΟΥΔ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Ὁ πρόεδρος Π. Μ. ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥΣ.

2) ἡ Ἀγγελία

Πάντοτε μὲν ἀπὸ τῆς αἰσίας παρ' ἡμῖν ἀποκαταστάσεως τοῦ Συντάγματος, ἰδίχ ὅμως ἐν ταῖς τελευταῖαις ταύταις ἡμέραις, ἀντελήφθησαν οἱ πάντες, ὅτι αἱ εἰς διαφόρους γλώσσας γραφόμεναι ἐφημερίδες, ἐνῷ εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦσι τὴν

μεταξύ τῶν διαφόρων φυλῶν σύμπνοιαν καὶ συναδέλφωσιν, οὐχ ἥττον οὕτως ἢ ἄλλως ἐνίαι τούτων ἐκτρέπονται τοῦ σκοποῦ αὐτῶν καὶ προκαλοῦσιν συζητήσεις ἐπὶ τῶν διαφορῶν ζητημάτων, ἐκτροχιάζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς ἐπιθέσεις καὶ ἀντεγκλήσεις, συνεπαγούσας τὸ ἀντίθετον τοῦ ὑπ' αὐτῶν ποθουμένου ἀποτελέσματος.

Εἶνε περιττόν νά ἐξετασθῇ ποία ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμή τοῦ γεγονότος τούτου. Πασιφανές εἶνε ἐν τούτοις ἡ ἀνάγκη, ὅπως ὑπάρχῃ παρ' ἡμῖν δημοσιογραφικὸν ὄργανον σοβερὸν, ὅπερ, γραφόμενον εἰς τὴν ἐπίσημον τοῦ Κράτους γλῶσσαν, νά ἐξετάζῃ ἀπὸ περιωπῆς τὰ διάφορα ζητήματα καὶ, ἐρευνῶν ἀπαθῶς τοῦ; λόγους τῶν διαιρέσεων τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων, νά προσπαθῇ νά ἐξαλείφῃ ἀπὸ τοῦ μέσου τὰς ἀφορμὰς τῶν διχονοιῶν καὶ νά φερῇ τοὺς διαφόρους λαοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τὴν ποθητὴν συνεννόησιν καὶ συναδέλφωσιν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην κατιδοῦσα καὶ ἡ «Ἐνωσις τῶν Μικρασιατικῶν» ἀπεφάσισε διὰ τῆς συστάσεως μετοχικῆς Ἑταιρείας νά ἐκδόσῃ τουρκικὴν καθημερινὴν ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον **Σαδάν-Μιλλέτ**.

Ὁ σκοπὸς τῆς «Σαδάν-Μιλλέτ» εἶνε καθωρισμένος ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς. Κέλῃται αὕτη νά ἐκπληρώσῃ μεγίστην ἀποστολὴν τόσον διὰ τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων, ὅσον καὶ διὰ τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Κράτους.

Ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐν τούτοις τὸ πρόγραμμα τῆς «Σαδάν-Μιλλέτ» ἔσται τὸ ἑξῆς :

α'. — Νά δημοσιεύῃ ἄρθρα καὶ μελέτας, δι' ὧν θά ὑποδεικνύωνται μὲν τὰ μέσα τῆς ἄρσεως τῶν παρεξηγήσεων, αἵτινες ὑφίστανται ἢ ἐκάστοτε παρουσιάζονται μεταξύ τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων τῆς Ὀθωμ. Αὐτοκρατορίας, θά συζητατῇ δὲ ἡ ἐνότης καὶ ἡ ἀδελφοποίησις τῶν ἐθνικοτήτων τούτων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως, χειραγωγούμεναι αὗται ἀμοιβαίως, χωρήσωσιν ἀθρόα εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας, προαγάγῃ δὲ οὕτω καὶ τὴν κοινὴν πατρίδα καὶ καταστήσωσιν αὐτὴν εὐδαίμονα μὲν ἐσωτερικῶς, ἰσχυράν δὲ καὶ σεβαστὴν μεταξύ πάντων τῶν ἐθνῶν. Ἐν τῷ μέρει τούτῳ τοῦ προγράμματος αὐτῆς ἡ «Σαδάν-Μιλλέτ» θά ἐξέλκῃ ἐν πνεύματι ἀμεροληψίας ἐξέλεξις ἐπὶ τῶν δημοσιευμένων εἰς τὰς ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐκδιδόμενης ἐφημερίδας ἄρθρων καὶ εἰδήσεων καὶ θά ἐξέλκῃ μὲν ὅσα βλέπει συμμορφούμενας πρὸς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ἐνότητος καὶ ἀδελφοποιήσεως τῶν διαφόρων φυλῶν, θά προσπαθῇ δὲ νά πείθῃ τὰς ἐναντιούμενας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐφημερίδας περὶ τοῦ ἀτόπου τῶν σκέψεων καὶ γνώμων αὐτῶν.

β'. — Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πολιτισμοῦ προαγωγή τῶν λαῶν τῆς Αὐτοκρατορίας προϋποθέτει τὴν μόρφωσιν πεφωτισμένης κοινῆς γνώμης, αὕτη δὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φώτων τῆς διανοίας, σκοπὸς τῆς «Σαδάν-Μιλλέτ» ἔσται καὶ ἡ παντὶ τρόπῳ μέριμνα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσι τῆς Αὐτοκρατορίας.

γ'. — Ἐπειδὴ πηγὴ πάντων τούτων εἶνε ἡ ὕλική εὐημερία τῶν λαῶν, σκοπὸς ἐπίσης τῆς «Σαδάν-Μιλλέτ» ἔσται καὶ ἡ ἐξέτασις πάντων τῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας συντελούντων μέσων.

Τριπλοῦς ἄρα ὁ σκοπὸς τῆς «Σαδάν-Μιλλέτ» καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς :

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐξηραλίζουσα δὲ ἡ «Σαδάν-Μιλλέτ» τὴν συνεργασίαν ἐιδικῶν καὶ διακεκριμένων καλῶν, ἐν ἐκαστῷ μέρει τοῦ προγράμματος αὐτῆς θά προβῇ λελογισμένως καὶ μετ' ἐμβριθείας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, οὕτως ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νά ἐπισπάσῃ τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ ἐκτίμησιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τῶν μελετῶν αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐπειδὴ λίαν οὐσιῶδες καθήκον πάσης ἐφημερίδος ἐστὶν ἡ θεράπευσις τοῦ εἰδησεολογικοῦ αὐτῆς μέρους καὶ ἡ ικανοποίησις τῆς δικαίας τοῦ κοινοῦ περιεργείας, ἡ «Σαδάν-Μιλλέτ» ἀπὸ τοῦδε ὑπόσχεται, ὅτι θά καταλάβῃ περίβλεπτον θέσιν μετὰ τῶν ἑαυτῆς συναδέλφων διὰ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀντεπιστελλόντων μελῶν τῆς Ἐνώσεως τῶν μικρασιατικῶν, τῇ ἀρωγῇ τῶν ὁποίων θά παρακολουθῇ ἀπαντα τὰ γεγονότα διὰ τῶν ἰδίων οὕτως εἰπεῖν ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ θά πιστοποιῇ τὰ πάντα διὰ τοῦ κύρους τῆς ἰδίας αὐτῆς μαρτυρίας.

Μετὰ τοιούτων βλέψεων καὶ τοιούτων ἐπαγγελιῶν ἀναγγέλλουσα τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς ἡ «Σαδάν-Μιλλέτ», τρέφει αἰσίας ἐλπίδας ὅτι τὸ φιλόπατρι κοινὸν θά ὑποστηρίξῃ αὐτὴν γενναίως καὶ θά συντελέσῃ οὕτως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προγράμματος αὐτῆς.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1909.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια τεύχους 38)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκευοφύλαξ τοῦ Ἀγίου Τάφου εἶνε ἄμεσος ἐπόπτης αὐτοῦ, ἡδὴ μεσοῦντος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος συνετάχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰδικὸς κανονισμὸς περὶ τοῦ σκευοφύλακος ὑπὸ γενικῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ κλήρου καὶ τῶν λογάδων τοῦ ἔθνους, «ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων τῶν ρουσφετιῶν». Τὸν κανονισμὸν τοῦτον ὀφείλει νά ὑπογράψῃ πᾶς ἀναλαμβάνων τοῦ σκευοφύλακος τὸ ἀξίωμα. Ἀλλὰ καὶ ἐσχάτως ὁ πατριάρχης κ. Δαμριανὸς, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τοῦ σκευοφύλακος Εὐθυμίου, πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Ἀγίου Τάφου, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ. Ἰωακείμ Γ', τῇ 29 νοεμβρίου 1901, «ἀνακοίνωσιν», δι' ἧς ἐζήτει τὴν

ἄμεσον αὐτοῦ ἀρωγὴν ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἐν αὐτῇ ὑπεδείχθη τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, γενναίαν πάντοτε παρασχόντος προστασίαν καὶ συνεχεῖς χορηγήσαντος βοηθείας. Ἐνθεν μὲν οἱ Ἕλληνες ἡγεμόνες τῶν παριστρίων χωρῶν ὄντως ἡγεμονικὰς ἐποιοῦντο χορηγίας καὶ δωρεὰς διὰ κτημάτων καὶ μοναστηρίων καταπλουτίζοντες τὴν ἱερὰν κουστωδίαν τῆς Ἀδελφότητος, πολλάκις ἐκ κινδύνων σώζοντες καὶ τοὺς πατριάρχας καὶ τὴν ἀδελφότητα καὶ τὰ Προσκυνήματα. Ἐνθεν δὲ οἱ ἀγιοταφῖται μοναχοὶ περιήρχοντο τὰς ἐπαρχίας τοῦ οἰκουμένου θρόνου τὰ ἐλέη τῶν χριστιανῶν πρὸς τὸν Ἁγίον Τάφον ἀποκομίζοντες καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ζῆλον τοῦ λαοῦ ὑπεκκαίοντες. Οὐχὶ δὲ μόνον κτήματα ἀπέκτησεν ὁ Ἅγιος Τάφος ἀλλὰ καὶ τοὺς παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ ὑπηρετοῦντας λογάδας τοῦ Γένους ἐν παντὶ ζητήματι προστάτας εἶχε ζηλωτάς. Τῆς τοιαύτης πολυειδοῦς καὶ πολυτρόπου βοηθείας τοῦ Γένους προεξείχεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία. Πρὸς αὐτὴν κατέφευγον οἱ πατριάρχαι, συμμετεχόντων τῶν ἐγκρίτων τοῦ Γένους ἐκ τοῦ κλήρου τε καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ. Οὕτω στενὴ ἦτο τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡ σχέσις ὥστε καὶ κανονισμοὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνετάσσοντο. Οὐδὲν ζήτημα τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἔμεινεν ἄνευ τῆς μερίμνης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Αὕτη ὑπεκίνησε πρὸς πλείστοις ἄλλοις δείγμασι τῆς μερίμνης αὐτῆς καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ Γένους πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως πυρποληθέντος τῷ 1808. Αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπὶ πατριάρχου Ἀθανασίου ἀποσβεσιν τοῦ μεγάλου χρέους τῆς Ἀδελφότητος. Συνφάδ' αὐτοῖς ἐξεφράζετο ἡ ἐλπίς ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων θὰ τύχῃ τῆς φιλαδέλφου ἀντιλήψεως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τοιαύτη ἀντιλήψις πάντοτε παρεσχέθη ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔνεκα δὲ τοιαύτης ἀντιλήψεως κατηρτίσθη καὶ συνετηρήθη μέχρι σήμερον ἡ περιουσία τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἐκ τῶν ἀνεκτιμήτων αὐτοῦ κειμηλίων, μοναστηρίων, μετοχιῶν, βιβλιοθηκῶν, ναῶν, φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων καὶ ἀπεράντων κτημάτων, εἰς ἃ ἡ φιλοτιμία τῶν ἀγιοταφῖτων προσέθηκεν ἐσχάτως καὶ ἕτερα προσοδοφόρα κτήματα, ἐξ ὧν, τέλος, τῶν θησαυρῶν, οὓς ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἁγίον Τάφον ἀγάπη τοῦ Γένους ἡμῶν ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἐπεσώρευσεν.

Ἀλλὰ καὶ ποικίλην ἄλλην βοήθειαν τὸ Γένος παρέσχεν εἰς τὸν Ἁγίον Τάφον. Πάν προσκυνηματικὸν ζήτημα, εὗρισκεν αὐτὸ πρόθυμον εἰς οἰανδήποτε θυσίαν. Καὶ τὸ ἀπανταχοῦ μὲν Γένος ἐκινεῖτο εἰς συναντίληψιν, ἰδιαίτατα ὅμως ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικὸς λαὸς ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ ἐπενέβαινεν ὑπὲρ τῶν

ἡμετέρων δικαίων ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις «καὶ γὰρ πρόνομιον δέδοται ὑπὸ τῆς θείας χάριτος τῷ ὀρθοδόξῳ λαῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως βοηθεῖν τῇ Ἐκκλησίᾳ» σημειοῖ ὁ Δοσίθεος, ἀφηγούμενος ἐπεισόδιόν τινα, καθ' ὃ ἐπὶ πατριάρχου Θεοφάνους, χιλιάδες ἑλλήνων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετέβησαν εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν ἐκεῖ εὕρισκόμενον σουλτάνον, ἵνα ζητήσωσι τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἀρμενίων ἐκ τινῶν Προσκυνημάτων. Ὅταν δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου, μετὰ ζωηροτάτας διαδηλώσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐδίστασεν ἐπὶ τινα χρόνον ἡ κυβέρνησις νὰ περιφρουρήσῃ διὰ διατάγματος τὰ δίκαια τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κατὰ τῶν λατίνων, ὁ Κύριλλος ὁ Λούκαρις ἐν συνελεύσει τινὶ ἐδήλωσεν ὅτι σύσσωμον τὸ ἔθνος ἐμελλε νὰ ἐξεγερθῇ, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, πρὸς προάσπισιν τῶν δικαίων αὐτοῦ ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις. Πάντοτε δὲ ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ὑπεστήριξε τὰ δίκαια ταῦτα, κατ' ἀρχὴν, διότι ἡ ὑποστήριξις αὕτη ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τοῦ κράτους. Ἐντεῦθεν ἐν πᾶσι τοῖς σχετικοῖς περὶ τῶν Ἁγίων Τόπων ἐγγράφοις τονίζεται τὸ δίκαιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος καὶ ἐξῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρὸ τῆς τουρκικῆς σχέσεως πρὸς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐγγράφων τῶν ἀράβων δυναστῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοσούτων αἰώνων. Τὸ ἑλληνικὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Τάφου «Δέρ-ἱρ ροῦμ» διετέλεσε πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως, ἀποτελοῦν μέγα αὐτῆς ἔρεισμα ἐν Παλαιστίνῃ. Διὰ τῆς ἱστορικῆς δ' ἐξελίξεως, ἣτις ἐπηκολούθησε τὴν ὑπὸ τῶν τούρκων κατάκτησιν τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς ἐνώσεως μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ἐπῆλθε στενότερος ὁ σύνδεσμος τοῦ Γένους πρὸς τὸν Ἁγίον Τάφον. Ἡ τουρκικὴ κατάκτησις τῆς χώρας ἤνοιξε τὸν πρὸς αὐτὴν δρόμον καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη, ἐπιζητοῦντα τὴν κατάκτησιν τῶν Προσκυνημάτων. Ἐπιτοπίως δὲν ὑπῆρχον δυνάμεις. Γερμανὸς περιηγητὴς ἐπὶ πατριάρχου Σωφρονίου (1579—1608) ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἱερουσαλὴμ, εὔρε μόλις περὶ τοὺς 100 ὀρθοδόξους κατοίκους συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μοναχῶν, οἱ δὲ νῦν κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπετελέσθησαν σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ προσκυνητῶν καὶ ἐκ τῶν ἐκ Συρίας καὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας τῆς Παλαιστίνης εἰς αὐτὴν ἀποικισθέντων. Τούτου ἔνεκα οἱ πατριάρχαι ἐξήρχοντο τῆς Παλαιστίνης καὶ πρὸς συλλογὴν ἐράνων καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους ἐν τοῖς Προσκυνήμασι κατὰ τῶν ἀλλοδόξων λατίνων καὶ ἀρμενίων. Ἡναγκάζοντο ἐτηλόκληρα νὰ διαμένωσι μακρὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐν